

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Anny ANDREJUVOVEJ a Milana VETRÁKA na vydanie zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (tlač 1178)

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/676>

Materiál v pripomienkovom konaní do 31.10.2022

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom financií SR na základe § 70 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Primárnym cieľom predkladaného návrhu zákona je efektívne znižovanie daňovej medzery, zapojením širokej verejnosti do kontroly dodržiavania ustanovení zákona. Zákazníci budú motivovaní pýtať si pokladničné doklady, čo prispeje k eliminácii krátenia prijatých tržieb. Navrhovaným opatrením sa kupujúcim umožní získať finančný príspevok za úhradu dodaných tovarov a služieb, určených vo všeobecne záväznom právnom predpise. Príspevok bude možné, po splnení zákonom ustanovených podmienok, získať po zaregistrovaní žiadateľa v mobilnej aplikácii prevádzkovej finančnou správou, ktorá ho po vyhodnotení splnenia týchto zákonných podmienok poukáže žiadateľovi na účet vedený v banke alebo v pobočke zahraničnej banky v zákonom ustanovenej lehote. Nariadenie vlády Slovenskej republiky ustanoví, na aké tovary a služby možno príspevok uplatniť, spôsob označovania týchto tovarov a služieb na pokladničnom doklade, výšku príspevku, obdobie vyhotovovania dokladov, na základe ktorých si možno uplatniť nárok na príspevok, ako aj obdobie uplatňovania nároku na príspevok.

Ministerstvo odporúča vláde Slovenskej republiky vysloviť s návrhom zákona súhlas.

Postoj RÚZ k materiálu

Primárnym cieľom predkladaného návrhu zákona je efektívne znižovanie daňovej medzery, zapojením širokej verejnosti do kontroly dodržiavania ustanovení zákona. RÚZ nespochybňuje cieľ zákona, ktorý je sám o sebe legitímny, ale zvolené prostriedky na jeho dosiahnutie považuje za neefektívne, disproporčné a to bez vyčíslenia dopadov na podnikateľský sektor. RÚZ z uvedených dôvodov požaduje, aby vláda k návrhu vyslovila nesúhlasné stanovisko. RÚZ odporúča poslancom NR SR návrh zákona neschváliť.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Navrhujeme, aby vláda SR vyjadrila nesúhlasné stanovisko k návrhu zákona. RÚZ odporúča poslancom NR SR návrh zákona neschváliť.

Odôvodnenie:

V zmysle návrhu zákona sa pre fyzickú osobu, ktorá spĺňa ustanovené podmienky, teda pre spotrebiteľa, navrhuje možnosť získať finančný príspevok za úhradu tovarov a služieb, ktoré jej boli dodané vo vymedzenom období. Zoznam tovarov a služieb, za úhradu ktorých sa bude poskytovať finančný príspevok, výška finančného príspevku, ako aj obdobie vyhotovovania pokladničných dokladov, na základe ktorých si bude možné uplatniť nárok na príspevok sa v zmysle návrhu zákona ustanoví nariadením vlády. V zmysle návrhu zákona bude MF SR, resp. Finančné riaditeľstvo SR poskytovať finančný príspevok spotrebiteľom za nákup určitého tovaru alebo služby. Nárok na finančný príspevok si budú spotrebitelia uplatňovať prostredníctvom pokladničného dokladu, ktorý obdržia po zaplatení za tovar alebo službu a ktorý následne uplatnia vložení QR kódu uvedeného na pokladničnom doklade do mobilnej aplikácie. Ustanovenie základných komponentov fungovania celej navrhovanej právnej úpravy, teda

napríklad výšky príspevku, zoznamu tovarov a služieb, a rozhodného obdobia, v ktorom sa bude poskytovať príspevok vo všeobecne záväznom právnom predpise považujeme za neodôvodnené a vyvolávajúce právnu neistotu.

Poslanecký návrh ako celok považujeme za zbytočnú administratívnu záťaž pre podnikateľov a preto navrhujeme jeho stiahnutie. Prínos realizácie tohto návrhu v podobe efektívneho znižovania daňovej medzery nie je vyčíslený. Návrh naopak definuje náklady na jeho zavedenie, pričom celkové náklady predstavujú počas troch rokov viac ako 1 mil. EUR. Finančná správa má v súčasnosti dostatočné nástroje na kontrolu plnenia zákonných povinností v zmysle zákona o ERP, kedy môže online sledovať a kontrolovať vydávanie dokladov z ERP.

Považujeme za nepripustné, aby takto závažná právna úprava, ktorá môže mať významne negatívny vplyv na štátny rozpočet nebola upravená priamo v zákone. Zároveň upozorňujeme na fakt, že navrhovaná právna úprava vykazuje závažné vady, bez odstránenia ktorých je prijatie právnej úpravy nemysliteľné. Jedná sa okrem iného o riadne zabezpečenie kontrolného mechanizmu, určenie termínu dokedy je osoba povinná registrovať doklad do aplikácie, explicitné uvedenie akým spôsobom sa bude viesť konanie v prípade nevrátiť neoprávnene vyplateného príspevku, atď.

Okrem toho, že navrhovaná právna úprava výrazne zaťažuje štátny rozpočet, bude znamenať aj výraznú administratívnu záťaž pre Finančnú správu SR, resp. daňové a colné úrady pri vykonávaní kontroly oprávnenosti vyplatenia príspevku. Zároveň upozorňujeme na fakt, že predkladateľ žiadnym spôsobom neodôvodňuje skutočnosť, či je navrhovaná právna úprava nutná, či sa problém krátenia prijatých tržieb nedá vyriešiť inými prostriedkami a opatreniami a či je z časového hľadiska návrh zákona bezprostredne žiaduci a nevyhnutný.

Návrh zákona považujeme za v rozpore s princípom proporcionality a v konečnom dôsledku v rozpore s princípom právneho štátu. Upraviť pozornosť aj na skutočnosť, že v minulosti zavedená Národná bločková lotéria bola zrušená najmä z dôvodu, že v zmysle vyjadrenia Finančnej správy SR, štát disponuje aj efektívnejšími nástrojmi pre boj proti daňovým únikom v oblasti evidencie tržieb, napr. online evidencia tržieb alebo aplikácia Over doklad. Okrem uvedeného, v zmysle stanoviska MF SR k návrhu zákona, odhadovaný hrubý finančný vplyv na vyvinutie a prevádzkovanie mobilnej aplikácie bude vo výške do 756 000 eur s DPH v roku 2022 a 298 000 eur s DPH budú predstavovať ročné výdavky na prevádzkovanie aplikácie v rokoch 2023 až 2025. Zdroj krytia týchto výdavkov však absentuje. V zmysle doložky vplyvov bude mať návrh zákona negatívny a pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy, avšak predkladateľ neuvádza, akým spôsobom budú výdavky spojené s vyplácaním finančných príspevkov spotrebiteľom rozpočtovo zabezpečené.

V nadväznosti na aktuálnu ekonomickú situáciu, ako aj energetickú krízu považujeme návrh zákona, ktorého výdavky nie sú rozpočtovo zabezpečené za neprípustný. Predloženie návrhu zákona ako poslaneckého návrhu považujeme za vysoko netransparentné a dehonestujúce prácu všetkých odborníkov na strane verejnej aj súkromnej sféry, ktorí do prípravy tohto právneho predpisu zapojení neboli. Cieľom tvorby právnych predpisov v zmysle zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky je pripraviť za účasti verejnosti taký právny predpis, ktorý sa stane funkčnou súčasťou vyváženého, prehľadného a stabilného právneho poriadku SR, čo v prípade návrhu zákona dodržané nebolo.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/676>